

BEWAREN, BELEVEN EN DOORGEVEN VAN HET GELOOF

God present blijven stellen

Dit is de concepttekst waarmee we pastorale beroepskrachten, parochie- en PCI-besturen, locatieraden en andere belanghebbenden willen informeren over de zes beleidsthema's van het bisdom Groningen-Leeuwarden in de komende jaren.

TOEKOMST VOOR DE KERK. INLEIDING

Welke weg willen we als bisdom en parochies gaan? Sinds 2012 zijn er ingrijpende parochiefusies geweest. Er is werk gemaakt van het beleidsplan *Kwetsbaar en hoopvol* dat volgend jaar afloopt. De doorvoering van het plan werd aanvankelijk door velen als een bittere pil ervaren, maar we kunnen ook met dankbaarheid terugkijken en met goede moed de blik naar voren richten. Een nieuwe structuur is voorlopig bepaald. De vraag is nu: hoe willen we de komende tien jaar kerk zijn. Goede samenwerking over locatiegrenzen heen en tussen parochies blijft het parool.

De Kerk staat op een nieuw kruispunt in haar bestaan. Verder gaan op de weg van krimp en vergrijzing? Of vinden we ook nieuwe vormen van gemeenschap? Gemeenschapsvormen die ouderen voldoende onderdak bieden, en nieuwe gelovigen en jonge priesters weten aan te trekken. Dat is nodig in een tijd waarin de wereld om ons heen ook in transitie is. Globalisering, internationalisering en individualisering kleuren onze media en dagelijkse leefomgeving. Economie en ecologie veranderen de arbeidsmarkt en dan is er natuurlijk de klimaatproblematiek. Kerk en geloof lijken minder vanzelfsprekend, ook al leeft er brede belangstelling. Gods Geest blijft werkzaam in de schepping en in deze samenleving. Missionaire geloofsgemeenschappen zijn belangrijk in Noord-Nederland.

Voor de komende jaren komt er niet één afgerond totaalplan voor beleid. We zullen gelijktijdig met verschillende onderwerpen bezig zijn, telkens volgens een eigen tijdsplan en met een eigen dynamiek. Zo kunnen we creatiever inspelen op wat eerder of later nodig is, en op wat er binnen de r.-k. kerk en daarbuiten speelt. Wat eerder prioriteit vraagt kan eerder opgepakt worden. Gezamenlijke bezinning stimuleert ideeënuitswisseling, onderlinge samenwerking en gedeelde visie op de toekomst. De bezinning op visie en beleid doen we aan de hand van zes thema's die richting geven aan onze activiteiten en onze uitstraling als r.-k. kerkgemeenschap.

In deze brochure presenteren we deze zes thema-velden die met elkaar verbonden worden door het motto in de titel van dit stuk.

BEWAREN, BELEVEN EN DOORGEVEN VAN HET GELOOF. GOD PRESENT BLIJVEN STELLEN

Centraal in dit motto staat zowel ons persoonlijk als ons gezamenlijk geloof. Aan de ene kant komt de persoonlijke band met God in beeld en aan de andere kant het geloof van de Kerk. Ze horen onlosmakelijk bij elkaar als twee kanten van dezelfde medaille. Geloof is een gave van God. Vanuit Schrift en Traditie wordt het ons als werk van de Heilige Geest geschonken. Deze gave is ook een opgave. Als gelovigen individueel en als kerkgemeenschap samen, mogen we het geloof bewaren en doorgeven. Onder meer door de bronnen ervan te openen

voor de mensen van nu. Bewaren betekent niet conserveren. Het bewaren van het geloofsgoed veronderstelt een ontwikkeling die in overeenstemming is met de overlevering en die inspeelt op heden en toekomst. We beginnen niet vanaf 'nul': er is een continuïteit. Een doorgaande lijn die reikt vanaf het begin tot onze dagen. De Kerk is geen museum, maar een gemeenschap die geloof ontvangt en koestert door het telkens weer in elke situatie met woord en daad ter sprake te brengen.

Het geloof beleven we door onze geloofspraktijk, kerkgang en door het beoefenen van de naastenliefde. Dit sluit aan bij thema's als liturgie en diaconie. Liturgie is een van de meest herkenbare elementen van onze Kerk. Haar mystiek en aantrekkingskracht is daarom belangrijk voor de buitenwereld. Men kan ons er aan herkennen als gelovige mensen in de katholieke traditie. Diaconie is vaak minder zichtbaar en hoort dat in zekere zin ook te zijn. Ondanks de achterliggende profetische opdracht, hoeft onze zorg en solidariteit met het leed van individuele mensen niet publiek te worden. Zij dienen zich veilig te kunnen voelen. Niettemin mag diaconie ook gezien worden als antwoord op de klacht van mensen die gehoor vragen. Diaconie verdient meer aandacht in onze parochies, omdat we het leed van mensen binnen en buiten de geloofsgemeenschap als christenen niet zomaar kunnen aanzien. Werken aan Gods koninkrijk is van belang voor onze relatie met de mensen en de wereld om ons heen. Het voert ons buiten onze eigen soms tamelijk kleine kring.

Met het woord 'doorgeven' krijgt het beleidsmotto ook een catechetische inslag. Daar is bewust voor gekozen. Bekend zijn met de eigen godsdienst is belangrijk om zelfbewust in de wereld te staan. Zonder gefundeerde kennis van het geloof is het moeilijk om in gesprek te zijn met elkaar, met andere christenen in het kader van de oecumene en met mensen van geheel andere overtuigingen. Catechese is het overdragen van kennis, maar dat niet alleen. Het gaat ook om het delen van ervaring. Het geloof doorgeven gebeurt immers vooral via voorleven, daarna komen de woorden erbij. "Predik het geloof, zo nodig met woorden", zei de heilige Franciscus van Assisi.

Van binnen naar buiten

De drie thema's van ons motto – bewaren, beleven, doorgeven – haken in elkaar. Ze zijn niet los verkrijgbaar en niet per se in een volgorde te zetten. Er zit wel een beweging in van binnen naar buiten. We mogen denken aan de beweging die de leerlingen maken in het evangelie. Jezus roept ze om bij Hem te zijn en door Hem gezonden te worden (vgl. Marcus 3,14). 'God present stellen' betekent als Kerk en gelovige van binnen naar buiten werken. Er zijn voor de ander gaat niet zonder innerlijke bewogenheid. De wereld verbeteren begint bij jezelf, kan je ook zeggen.

De Kerk staat niet alleen bij haar taak in de wereld. Andere kerken, godsdiensten, maatschappelijke organisaties en de politiek kunnen partner zijn bij het verbeteren van de wereld en de leefbaarheid van de mensen. Specifiek voor de bijdrage die de Kerk kan leveren is evenwel de vraag naar God en dat wat voortvloeit uit het geloof in Hem. Als we als gelovigen en als kerkgemeenschap niet over God spreken, wie doet het dan nog wel?! Vanuit het geloof in de Drie-ene God die de aarde geschapen heeft en die in Christus de mensheid heeft verlost, komt een christelijke visie voort op de mens en de samenleving. Die visie is onze bijdrage aan de waarden en normen waaraan de maatschappij behoefte heeft. Een visie

op het leven en de wereld, gevoed en gedragen door ons geloof. Dat is de kracht van de Kerk die werkt van binnen naar buiten. Zo stellen we God present en brengen we Hem ter sprake.

ZES BELEIDSTHEMA 'S

De zes thema's voor gezamenlijke bezinning op diocesaan beleid zijn:

1. Kracht van de Kerk
2. Lerend geloven, gelovend leren
3. De zondag vieren en verder?
4. Diaconie en caritas
5. Parochiestructuren
6. Financiering en gebouwen

De thema's zijn bisdombreed en per parochie relevant. Ze raken onderscheidende eigenschappen van de r.-k. kerk als christelijke gemeenschap in de wereld. Rode draad is hun bijdrage aan de missionaire uitstraling van de Kerk. Hieronder worden ze één voor één nader toegelicht.

1. Kracht van de Kerk

Levenshouding

De christelijke traditie heeft ons en onze seculiere samenleving meer gegeven dan we soms denken. Een bevlogen tijdgenoot, zelf niet kerkelijk betrokken, vertelt zijn omgeving over drie levenslessen die hij zichzelf dagelijks voorhoudt:

1. *Count your blessings*: tel je zegeningen elke dag.
2. Beteken iets voor een ander: het geeft zin aan je leven.
3. Koester optimisme: blijf het positieve zien, ook van het negatieve dat je overkomt.

Het klinkt als een vitale levenshouding: realistisch, positief, beziel. We kunnen er waarden in herkennen die, mogelijk ongemerkt, aan Kerk en christelijk geloof zijn ontleend. Al zouden wij andere woorden kiezen en andere accenten zetten.

'Tel je zegeningen': het kan erop duiden hoe vertrouwen op God als oorsprong van alle leven ons sterkt tot leven in dankbaarheid. 'Betekenisvol en optimistisch leven': naastenliefde zoals belichaamd in Christus, wijst mensen de weg en biedt hoop en bevrijding. Vertrouwen op God geeft mensen bestaansrecht: elk leven is gegeven en is van waarde, het hoeft niet verdiend te worden. Maar het daagt ook uit verantwoordelijkheid te nemen voor het leven en de wereld als godsgeschenk. Christus' liefde dient alles en iedereen en inspireert tot navolging in de wereld. Dat vraagt om keuzes tussen goed en kwaad. Christelijke liefde en godsvertrouwen samen, geven toekomstperspectief: opnieuw beginnen is altijd mogelijk. Dat is de bron van alle hoop en inspiratie. Christelijk beziel leven staat, zo bezien, haaks op egocentrisme, machtswellust en maakbaarheid van de samenleving. Het is de kracht van Kerk en geloof in alle tijden.

Maar verstaan mensen in onze rijke en geïndividualiseerde samenleving nog deze boodschap? Waarom zouden ze? Wanneer hebben ze het nodig? Lost het iets op? Hoe is deze oerkracht van Kerk en geloof, Gods Heilige Geest, herkenbaar present in de wereld?

Beleidsthema

'Kracht van de Kerk' als beleidsthema draait om deze herbezinning. Hoe geven we invulling aan betekenisvolle aanwezigheid van Kerk en geloof? Concreet: wat betekent geloof in de levensfasen van ieder mens. Jongeren zoekend op weg, een eigen roeping ontplooiend voor zichzelf, de samenleving en de natuur; bij ouderschap en opvoeding, in werk en beroep, in omgaan met tegenslag, lijden en eenzaamheid, voor aanvaarding van het levenseinde. 'Present zijn' gaat over onze praktische herkenbaarheid in de samenleving: fysiek als kerkgebouw met liturgische vieringen, persoonlijk als sociale gemeenschap, virtueel op internet en sociale media, in drukwerk en via *free publicity*, door maatschappelijke participatie: christelijke waarden in management en op de werkvloer, in sociale en ecologische actie, als vrijwilliger en professional.

Hier invulling aan geven is de kracht van de Kerk in onze tijd. Een missionaire Kerk is present waar mensen zoeken, ook in wijdere kring dan alleen onder hen die al geloven. Daar hebben we al eeuwenlang ervaring in, zegt de één in de Kerk. Blijf dus consistent dezelfde boodschap herhalen. Maar veranderende tijden vragen ook nieuwe vertalingen, zegt de ander. Geloof spreekt niet vanzelf? Antwoorden vinden we door van elkaar te leren en anderen te ontmoeten. En natuurlijk door inspiratie vanuit Schrift en Traditie als bronnen van geloof. De kracht van de Kerk is om "uit de voorraad nieuwe en oude dingen tevoorschijn halen" (vgl. Mattheüs 13, 52).

2. Leren geloven, gelovend leren

Mensen van alle generaties vinden het vaak een uitdaging om te geloven. Al was het maar omdat het niet één, twee, drie duidelijk is wat geloven precies is en welke inhoud het geloof van de Kerk precies uitdraagt. Steeds meer mensen hebben een beperkte kennis van wat de Kerk leert en wat we met elkaar proberen te leven.

Dat is jammer, omdat veel Nederlanders het moeilijk vinden de betekenis van hun leven te zien, laat staan te verwoorden. Niet zelden is het een versnipperde, bij elkaar gezochte levensvisie, zonder samenhang die nodig is om leven en dood, lijden en geluk met elkaar te rijmen. Ook onder betrokken gelovigen in onze parochies merken we soms eenzelfde versnippering.

'Leren geloven, gelovend leren' is het motto dat we in ons bisdom voor catechese willen hanteren. We willen leren, niet omwille van de kennis, maar om er meer mens van te worden. Voor ons betekent dat tegelijkertijd meer christen, meer katholiek worden. We leren in de hoop dat het ons geloof doet groeien en de betekenis van ons leven helpt verstaan. In abstracte woorden: een zin-context ervaren, een zin-taal, en een geloofstaal leren. De catechismus kan ons helpen in het vinden van een samenhang.

De mensen die we tegenkomen bevinden zich in erg uiteenlopende beginsituaties. Een groeiende groep mensen met weinig kennis, en een kleine groep mensen die veel hebben meegekregen op dit gebied. De meeste mensen zitten hier tussenin. Dit vraagt een divers aanbod: (1) pre-catechese, (2) catechese die binnenleidt in het kerygma (hier: kern van het christelijk geloof) en het leerling zijn, en (3) catechese met kennis die verbreedt en verdiept.

Ad 1. *Pre-catechese* legt de nadruk op de grote initiële levensvragen van leerlingen. Zoals: wie is God en wat kan ik met Hem? Meestal staat de verbinding tussen hoofd en hart (cognitie en

attitude) hier op de voorgrond. Het leidt binnen in het geheim van God en mij, van God en ons. Een Kerk met aantrekkingskracht waar mensen welkom zijn, vraagt om een aanbod van pre-catechese waar interesse in Jezus Christus en het verlangen naar meer betekenis, kan worden ingevuld.

Ad 2. *Catechese over kerygma en het leerling zijn* leidt binnen in de geloofsgeheimen die het hart vormen van de christelijke geloofsovertuiging: schepping, verlossing en leven in de Geest. Het leerling zijn roept op tot een christelijke levensstijl (geleefde christelijke identiteit) en besef van onze opdracht om het geloof te delen, in dienstbaarheid en in woorden (geleefde christelijke verantwoordelijkheid).

Ad 3. *Catechese* die (thematisch) de volle rijkdom van Schrift en Traditie ontsluit, die hand in hand gaat met versterking van de christelijke identiteit en verantwoordelijkheid. Dit sluit aan bij kadervorming in het bisdom, zoals onze Bonifatius Academie, die het vormen en waarderen van parochianen beoogt en het versterken van hun competenties om hun taken in de Kerk met succes en plezier te doen.

Kinderen, tieners en jongeren vormen binnen de groep 'catechisanten' een bijzondere geleiding. Paus Franciscus noemt hen terecht het *heden* van de Kerk. Tegelijkertijd laten ze ons iets zien van de Kerk in de toekomst. Die zal in onze omgeving kwantitatief kleiner zijn, dan wat we nu ervaren. Nog zoekend op weg, vinden tieners en jongeren niet gemakkelijk elkaars steun en gezelschap in de nabije omgeving. De mate van verstrooiing van jonge mensen in ons bisdom vraagt meer dan voorheen om voor speciale gelegenheden jongeren uit het hele bisdom samen te brengen, ook landelijk en zelfs internationaal. Samen vieren, dienen en leren maakt dat ze elkaar aanmoedigen voor een authentieke, eigentijdse, christelijke levensstijl. Daarbij is belangrijk dat katholieke kinderen, tieners en jongeren met een immigratie-achtergrond hun plaats vinden in onze Kerk. Zij vormen in een aantal parochies een meerderheid onder leeftijdsgenoten.

3. Eucharistie op zondag ! En verder?

In de christelijke traditie heeft de zondag, binnen de weekdays, altijd een bijzondere positie ingenomen. Eeuwenlang is die dag door gelovigen in ere gehouden als de 1^e dag van de week. In het christelijke westen ging dit met een grote vanzelfsprekendheid. Dat de zondagsrust in acht werd genomen en de dag werd geheiligd door kerkbezoek (zondagsplicht) had een breed draagvlak. Niet in de laatste plaats omdat burgerlijke wetgeving de vrije dag garandeerde. Toch is de betekenis van de zondag in de laatste decennia voor velen in de samenleving, en niet in de laatste plaats voor katholieken, gaan veranderen. De zaterdag heeft zich als 2^e vrije dag bij de zondag gevoegd en velen zien op vrijdag dan ook uit naar het weekeinde. Ook de groei van het aantal vrije dagen, meerdere vakanties en vrijere indeling van de werktijden hebben mensen meer vrijheid gegeven. Sociaal-maatschappelijke veranderingen en een diversiteit aan activiteiten buitenshuis, op het gebied van cultuur, politiek of sport, hebben hun invloed op de beleving van de zondag. Kerkbezoek is, in een gesecculariseerde samenleving, maar één van de activiteiten waarmee men de zondag kan vullen. Van de heiliging van de zondag, zoals deze eeuwenlang door christenen is onderhouden en nog steeds als ideaal wordt voorgehouden, is steeds minder sprake. Toch blijft de zondag een unieke en betekenisvolle dag voor ons katholieken.

De H. Eucharistie staat sinds haar oorsprong centraal in de r.-k. kerk. Zij is het spirituele en concrete hart van de Kerk en iedere katholieke gemeenschap. Sinds het 2^e Vaticaans Concilie wordt zij steevast 'bron en hoogtepunt' van het kerkelijk leven genoemd. Iets wat nadien in de kerkelijke documenten steeds is onderstreept en bevestigd. Toch moeten wij anno 2019 concluderen dat deze bron voor niet weinig gelovigen een kalm stroompje is geworden en nog minder het hoogtepunt van hun christelijke leven.

Spreeken over de bijzondere positie van de heiliging van de zondag en de viering van de eucharistie is in deze tijd niet eenvoudig. Toch is het de opdracht van de Kerk om de zondag als bijzondere dag te blijven beschermen en de breedte, diepte, hoogte en lengte van de eucharistie steeds weer voor de gelovigen te ontsluiten. Ook in tijden van verandering en de mogelijke verwarring die daar uit voortvloeit. Zouden we niet moeten streven naar een sfeer waarin het zondagse misbezoek voor katholieken normaal is?

Hoe doe je dat? Door naar de bronnen terug te keren. Naast de zondagse eucharistieviering biedt de Kerk ruimte om ook in andere vieringen een bron van genade te ervaren. Zeker de specifieke situatie van het bisdom Groningen-Leeuwarden kan in dat licht op een bijzondere wijze oplichten. Ook wat betreft de beleving van de zondag. Een hernieuwde kennismaking met het bijzondere karakter van deze dag kan inspirerend zijn. Men kan tot de ontdekking komen dat dit de 1e dag van de week is, of de 8e. Dat het een dag van de Heer is maar ook van de Zoon én van de mensen. Dat zij zelfs een onmisbare dag is in het leven van de christen. Een dag die niet alleen uit plichtsgevoel wordt onderhouden maar waar men verlangend naar uitzielt om hem te mogen vieren.

Met nieuwe ogen kijken naar de zondag, met al zijn mogelijkheden en onmogelijkheden, dwingt ons er toe om alles wat verder op het vlak aan liturgie, catechese, diaconie en kerkopbouw aan wensen en verlangens leeft mee te nemen. Want uiteindelijk is de zondag weliswaar de 1^e dag van de week maar niet de enige. Door het ontvangen van het Levensbrood kwamen de leerlingen van Christus in de juiste gesteldheid om, met de kracht van de Verrezene en van diens Geest, de taken die hun in hun gewone leven wachtten, aan te pakken. De gelovige tot wie de betekenis van wat Hij gedaan heeft doorgedrongen is, kan inderdaad de volledige betekenis van de eucharistieviering niet laten ophouden bij de kerkdeur.

4. Caritas en diaconie

Caritas en diaconie kennen twee belangrijke pijlers. Beide zijn belangrijk en beïnvloeden elkaar. Ze komen samen waar we ons als Kerk engageren in de samenleving.

De bijbels-theologische pijler

Zowel in het Oude als het Nieuwe Testament zijn vele voorbeelden te vinden die wijzen op het grote belang van rechtvaardigheid, sociale zorg en gemeenschapszin. Leviticus 25, bijvoorbeeld, spreekt van het jubeljaar: elk 50^e jaar worden slaven vrijgelaten en gaat bezit terug naar de oorspronkelijke eigenaar. In het Nieuwe Testament kennen we de oproep van Jezus om zich in te zetten voor de nood van naasten. Duidelijk voorbeeld hiervan is het verhaal van de Barmhartige Samaritaan.

De sociale pijler

De Kerk weet dat zij een sociale taak heeft gebaseerd op de evangelische boodschap. Caritas ontstond: hulp aan armen, zieken en wezen. Religieuze ordes en congregaties wijdden zich hieraan, maar ook de parochies hadden hierin een taak. Met de encycliek *Rerum Novarum* uit 1891 zette paus Leo XIII een nieuwe stap. Hij onderkende de gevolgen van de industriële revolutie en riep de Kerk op om bescherming en hulp te bieden aan de arbeiders. Latere pausen bouwden zijn ideeën verder uit. De laatste 120 jaar zijn er steeds meer kerkelijke documenten verschenen die samen de katholieke sociale leer vorm geven. Hierin wordt geprobeerd om beide pijlers tot hun recht te laten komen. De vier kernwaarden van de sociale leer zijn:

- 1) *Bonum commune*: het algemeen welzijn. Een mens is geen eiland en als mensen zijn we een gemeenschap: onderling verbonden en verantwoordelijk voor elkaar.
- 2) *Menselijke waardigheid*: ieder mens is een persoon en als persoon is hij/ zij beeld van God. Daarin schuilt ieders waardigheid.
- 3) *Solidariteit*: 'gij zult uw naaste beminnen als uzelf'. Deze wederkerigheid raakt iedereen.
- 4) *Subsidiariteit*: dit is een beroep op de verantwoordelijkheid van mensen voor hun eigen leven, met de nodige vrijheid om daaraan invulling te geven. Mensen hebben elkaar nodig. De verantwoordelijkheid voor het gezamenlijke handelen wordt zo laag mogelijk in de maatschappij of organisatie neergelegd. Oftewel: wat je onderling zelf kan regelen, doe je. Pas daarna ga je een niveau hoger.

De westerse samenleving is sterk opgedeeld in verschillende segmenten. Op het sociale terrein werken sociale werkers, maar bij hen ontbreekt dikwijls de religieuze dimensie. Omgekeerd ontbreekt vaak de sociaal-maatschappelijke dimensie in het kerkelijke en liturgische werk of komt daar niet duidelijk uit de verf.

Aan ons nu, op dit moment in de geschiedenis, de volgende uitdaging. In een tijd van individualisering en secularisatie willen wij de sociale kracht van de Kerk en haar boodschap voor het voetlicht brengen. Zowel binnen onze Kerk als daarbuiten. Daarvoor zijn beide genoemde pijlers nodig. Ze vormen de bijbels-evangelische motivatie om ons in te zetten voor de naaste in én buiten de kerkgemeenschappen.

5. Parochiestructuren

Wanneer je je als gedoopte katholiek ergens op de aardbol bevindt, heb je niet direct in de gaten dat je in een bisdom bent en binnen het gebied van een parochie of iets wat daarop lijkt. Toch is dat het geval. De hele wereld is door de rooms-katholieke kerk territoriaal ingedeeld in bisdommen, die geleid worden door een bisschop. Een bisdom is vervolgens ingedeeld in parochies. Elke gedoopte katholiek staat dus, als het goed is, ergens genoteerd als lid van een parochie. In ons bisdom kennen we na de herstructurering 19 parochies waar er eerder 81 waren. De grenzen van parochies zijn opgerekt en vroegere parochies werden locaties. De ledenadministraties zijn samengevoegd en de kaartenbakken ineengeschoven.

Over het waarom van de fusies is al veel gesproken. Hoe dan ook heeft het verandering gebracht. Pastoraal teams konden meer worden vrijgespeeld voor pastoraat, waaronder

ondersteuning van het kerkelijk leven. De locatie-gemeenschappen kregen bestuurlijk gezien minder verantwoordelijkheid, maar daardoor meer tijd en energie voor het eigenlijke kerkelijk leven ter plaatse. Er is ruimte ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen door nieuwe wegen in te slaan, maar ook om dingen die niet meer lukken los te laten.

Een nieuwe structuur is bepaald maar nog volop in ontwikkeling, met vallen en opstaan. Het is zoeken naar een juiste afstemming. Sommige parochies zijn daarbij wat verder en misschien daardoor ook wat gelukkiger! De parochiestructuur zegt niets over het (persoonlijk) geloofsleven of de inrichting van onze geloofsgemeenschappen; daarover bij de andere beleidsonderwerpen meer! Goede structuren zijn niettemin fundamenteel voor het soepel functioneren van een gemeenschap. In deze fase willen we ontdekken waar we nu zijn aanbeland. We willen daarover ervaringen delen, van elkaar leren en waar nodig verbeteringen aanbrengen.

6. Financiering en gebouwen

De toekomst van de Kerk behelst meer dan zorg voor het aantal gelovigen en het pastoraal kader, het betreft ook financiën en gebouwen. We hebben een erfenis meegekregen uit de laatste eeuwen en decennia. Een prachtige schat die spreekt van 'geleefd geloof!' Tegelijk kan dit erfgoed een last worden als de kerkelijke betrokkenheid daalt. We hebben er niet om gevraagd, maar we moeten onder ogen zien dat de lasten te zwaar worden. Het is de realiteit.

Voor de aanpak van dit beleidsthema beginnen we met vragen: is alles op een reële manier in kaart gebracht? wat hebben we allemaal in huis en hoe is de staat van ons bezit? wat zijn wensen voor de toekomst? hoe duurzaam zijn we bezig met onze gebouwen, zeker ook met het oog op *Laudato si?* Vragen kortom, waar antwoorden op nodig zijn. En dat heeft weer alles te maken met de stand van onze financiën: wat komt er binnen? wat geven we uit? hoeveel is er nog in reserve? wat zijn onze wensen en wat kunnen we met elkaar? en hoe creatief zijn we als het gaat om het genereren van geld? Vanuit deze vragen nieuwe en andere wegen gaan bewandelen voor financiën en gebouwen is een weg die we samen gaan.

KOERS EN AANPAK. BESLUIT

De totstandkoming van nieuw bisdombeleid is, zoals gezegd, geen vaste 'stip op de horizon', maar een vademecum – een reisgids – die helpt om koers te bepalen op een tocht waarvan de route niet vastligt. De huidige situatie van de Kerk is ongewis. We achten het zo goed als onmogelijk om precies aan te geven wat de ontwikkelingen zullen zijn. Wel weten we dat er krimp is die we moeten managen. Ook weten we dat wanneer niet meer jongere schouders de geloofsgemeenschap gaan dragen, de toekomst er somber uitziet. Het betekent echter niet dat jonge mensen hetzelfde moeten gaan doen als waar velen nu hun beste krachten aan geven. De manier waarop tegenwoordig tegen de kerkgemeenschap wordt aangekeken is bovendien anders dan een tijd geleden. Meer dan voorheen is het van belang om de parochie en haar locaties als een gemeenschap van gedoopten te zien en te beleven. Vanuit dit samen-leven en beleven van het gedoopt-zijn vinden we de innerlijke kracht om geloofwaardig naar buiten te treden.

Dit beleidsdocument is bedoeld om voor te sorteren. Om bewegingen in te zetten en daden te stellen, zodat we op momenten dat het nodig is in de komende jaren, het goede kunnen doen. Wat dit goede is en welk moment gekozen wordt, kan per parochie verschillen. De noodzaak om als Kerk missionair te zijn en dit meer te worden, is even dringend voor alle geloofsgemeenschappen. De aanvaarding dat maatwerk wenselijk is, doet een extra beroep op onze gemeenschapszin. Als we niet op voorhand uitgaan van 'gelijke monniken, gelijke kappen', is er ruimte voor acceptatie van verschil en de bereidheid verschillen vruchtbaar te maken.

Meer gezamenlijk optrekken en elkaar de ruimte geven vereist een goede omgangscultuur in ons bisdom:

Open en welwillende communicatie:

- Geen verborgen agenda's.
- Informatie over en weer is adequaat, begrijpelijk en niet overdadig.

Gelijkwaardigheid staat voorop, maar is niet synoniem met gelijkheid.

- Besluitvorming is transparant: op basis van gesprek en argumentenuitwisseling.
- Alle betrokkenen blijven trouw aan hun rol en plaats.
- Sociale veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid.

We gaan deze weg samen! Dat vraagt van ons:

- Een uitnodigende en verwelkomende houding naar elkaar.
- Onderlinge steun bij moeilijke besluiten met ingrijpende gevolgen.
- Een beslissing voor de één, schept niet automatisch een precedent voor de ander.
- Solidair zijn met elkaar: we zitten in dezelfde schuit en bevaren dezelfde zee.

GEBED

Goede God,
al het goede komt van U.
Gij deelt uw gaven uit
naargelang iedere tijd ze nodig heeft
en op wondervolle wijze leidt Gij uw Kerk.
Want door de kracht van de Heilige Geest blijft Gij haar helpen:
zo houdt zij niet op, in volledige overgave aan U,
te bidden om uitkomst in de beproeving
en U dank te brengen in tijden van vreugde.
Geef ons wat wij vragen:
mogen wij door uw ingeving tot goede gedachten komen
en deze, onder uw leiding, ten uitvoer brengen.
door Christus onze Heer.

Amen.

(Uit de tweede prefatie van de Heilige Geest & collecta dinsdag 1^e week door het jaar)